

Zemljevid balkanskih držav. Na zemljevidu vidimo mejo Bolgarije napram Grčiji in Turčiji

12. marca zvečer. Nekaj minut za tem, ko je bila prtljaga Angležev dostavljena v omenjeni hotel, so eksplodirali peklenški stroji, ki so bili podtaknjeni med kovčge. Ubityh je bilo pet oseb, 20 pa ranjenih. Močno je trpelo tudi hotelsko poslopje. Očividno je, da je bil cilj atentatorjev: smrt poslanika Rendella in uničenje njegovih važnih dokumentov, katere je pripeljal s seboj. Rendell sam pravi v svojem poročilu o atentatu, da so se nahajale bombe ali peklenški stroji v dveh kovčgih, ki sta bila v neopaženem trenutku položena med prtljago osebja angleškega poslanstva. Poslanik Rendell poroča, da se je on in osebje poslanstva rešilo na čudežen način. Ako bi bili peklenški stroji eksplodirali v vlakcu, bi se bila zgodila največja nesreča.

Siamski mir hud udarec za Francijo. Na posredovanje Japonske je bila 11. marca v Tokiu podpisana med francosko Indokino in Siamom mirovna pogodba. Francija je morala odstopiti Siamu 70.000 kvadratnih kilometrov ozemlja s 50.000 prebivalci, kjer so najbogatjša riževa polja. Hkrati je izgubila Francija edine zlate rudnike, ki jih je imela v svoji kolonialni posesti. Pogodba nadalje določa, da smejo francoski in indokitajski državljani še nadalje ostati v odstopljenih pokrajinah in da bodo uživali iste pravice kakor Siamci. Siam odstopljenega ozemlja tudi ne sme uvrstiti in vzdrževati tam vojaštva. Podrobnosti o razdelitvi bo določila posebna komisija. Japonska je prevzela jamstvo za novi mirovni sporazum.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Dolgoleten naš naročnik umrl pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. V nedeljo, 9. marca, je umrl Ludovik Čolnik, kletarski mojster v pokolu ter bivši gostilničar in posestnik. Bil je dolgoleten zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Rajni naj počiva v miru — preostalih naše sožalje!

Smrtna kosa je pretrgala niti življenja uglednemu posestniku in vzornemu družinskemu očetu

Francu Pečovniku, p. d. Španu iz Tešove v župniji Vransko. Rajni je bil skrben družinski oče, ki je v strogo katoliškem duhu vzgojil svoje otroke. Bog je obilno blagoslovil njegov zakon. Saj je ob njegovem grobu žalovalo sedem sinov in dve hčerki, dočim ga je en sin že pričakoval v večnosti skupno z materjo, ki je umrla že pred 14 leti. Vsi otroci so marljivi delavci v

Kratke tedenske novice

»Svoboda ljudstva, nedotakljivost meja in mir na zunanji in znotraj so cilji, ki jih hoče naša vlada doseči s svojo politiko«, je rekel minister dr. Miha Krek na nedeljskem shodu v Radovljici.

»Naš denarni položaj bo Narodna banka obdržala na zdravi podlagi in bo skušala denar v nadaljnjem poteku okrepiti in ohraniti«, je rekel v nedeljo, 16. marca, guverner naše Narodne banke dr. Milan Radosavljevič.

V Berlinu je imel zadnji nedeljski govor vodja rajha Hitler. Napovedal je neizprosno nadaljevanje vojne do končne zmage. — V Washingtonu je pa govoril v nedeljo predsednik Roosevelt. Napovedal je vsestransko podporo Amerike Angliji in njenim zaveznikom.

Japonci so na umiku pred Kitajci, ki zasedajo severnokitajske pokrajine, katerih so se polastili Japonci pred dvema in pol letoma.

Italijanski in madžarski časopisi dajejo priznanje neomahljivi in pametni politiki Jugoslavije.

Ko se je Amerika odločila, da pomaga Angliji, je dobro proučila vse možnosti, da bo ameriški vojni material varno prispel v Anglijo.

Nemška vojna industrija se seli iz zapadne Nemčije v središče države in zlasti v Avstrijo, kjer bo manj izpostavljena angleškemu bombardiranju.

Dne 14. marca je bila obletnica miru, ki je bil sklenjen po hudih bojih med Finsko in sovjetsko Rusijo.

Ameriški vojni minister Knox je poudaril, da mora imeti Amerika močnejše brodogradilne kot ga imajo vse tri države, ki se borijo proti demokracijam.

Angleški minister za vojno brodogradnje Aleksander je dejal v svojem govoru med drugim: »Če vzdržimo do prihoda ameriške pomoči, potem zmaga ni samo zagotovljena, ampak bo tudi zelo hitra.«

Ob drugi obletnici slovaške republike je poslal kancler Hitler predsedniku Slovaške dr. Tisu brzojavno čestitko.

Kancler Hitler je obiskal sredi minulega tedna ob triletnici vkorakanja nemških čet v Avstrijo Linz, kjer je imel govor na svoje sorojake.

V španskem mestu Sevilla je eksplodirala v predmestju smodnišnica. Nesreča je zahtevala 50 mrtvih, 250 ranjenih in 300 poslopij je porušeni.

V Bolgariji sta iztrili 14. marca med postajama Uboriste in Kiselovo pri Varni dve lokomotivi tovornega vlaka. Od 38 vagonov se jih je 17 preuknilo in vnelo, ker so vsebovali nafto. Ubityh je bilo 10 ljudi, 14 pa ranjenih.

Rooseveltov odposlanec polkovnik Donavon je imel pred odhodom v Ameriko v portugalskem glavnem mestu Lizabon sestanek z ameriškim poslanikom v Madridu. Šlo je za vprašanje preskrbe z živili Portugalske, Španije in nezasedene Francije.

»Ne,« je odgovorila začudeno, »davi so šli. Kako pa, da si ti še tu? Ali tebi ni treba na sodnijo?«

»Tudi, pa se mi še ne mudi. Če grem vso noč, bom tudi še prav prišel... Julka, poslušaj! Pomeniti se moram s teboj. Tu naju ljudje vidijo. Bodi tako dobra pa pridi gor v les, da se lahko v miru pogovoriva.«

Nezaupno ga je pogledala.

»Menda se me ne bojiš?« jo je užaljeno vprašal. »Ne, bati se ti ni treba. Nekaj važnega bi se rad pomenil s teboj. Ne bo dolgo.«

»Kaj bi se te bala!« je odgovorila. »Čakaj me gor, po kosilu bom prišla.«

Ne da bi kateri še kaj rekel, sta šla vsak na svojo stran.

Judež jo je mahnil v breg. Najprej je pobral v grmovju lepi šopek, ki ga je imel pripravljenega za Julko, potem je zavil po gozdu naokoli in se je po dobri uri vrnil na kraj, kjer je hotel Julko pričakati. Pa Julka je že bila tu. Sedela je nad globoko in si z obema rokama zakrivala lice. Ko je začula njegove korake, so ji roke omahnile, skočila je pokonci. Še bolj blede se mu je videla kakor poprej pri studentu. Nekaj časa sta se nemo gledala, potem je vprašala ona kratko in odsekano:

»Kaj mi imaš povedati?«

»Še enkrat se ti moram zahvaliti za vse, kar si mi

dobrega storila,« je s težavo stisnil iz sebe, »in — poslovi bi se rad. Danes grem, ne bova se več videla.«

»Kam greš? Zakaj greš?« je vprašala hlastno.

»Prihrani mi odgovor, prosim te,« je dejal; »čez kak dan boš že izvedela. Po poštini poti grem.«

»Na sodnijo greš, zaradi tistega nesrečnega pretepa, mislim si... Bodi mi odkritosrčen pa mi nekaj povej! Kdo je Tinča zabodel? Ti veš.«

»Jaz — jaz da bi vedel?« se je prestrašil. »Ne, jaz ne vem... Kako, da bi jaz vedel?«

»Ti si tistemu, ki ga je zabodel, nož iz rok izvil in si ga s kegljišča ven vrgel.«

»Sveta Marija!« je zavpil. »Ali že veš? Kdo ti je pravil?«

»Torej je res?« je z grozo dahnila. »Še zmeraj sem upala, nisem mogla verjeti, zdaj pa vem... Povej, kako je bilo!«

»Kaj bi naj povedal? Za las prepozno sem prišel. Ko sem ga za roko zagrabil, je bilo že storjeno.«

»O moj Bog!«

»Kdo ti je povedal?«

»Nekdo, ki je bil zraven — saj je vseeno, kdo je bil.«

»Ali so tistega tudi klicali za pričo?«

»Ne.«

»Zakaj ne?«

kosa, ki je stalno prihajal pred njeno okno po hrano.

Mravlje si gradijo vodnjake. Mravlje niso samo pridne, temveč grede tudi zelo globoko. To je odkril argentinski učenjak Marino Blanes, ki se je bavil z vprašanjem, od kod si živalice v suhem letnem času dobivajo vodo. Naključje mu je pomagalo. Blanes si je dal kopati vodnjak. Pri tem je odkril komaj za prst debel rov v zemlji, ki je vodil po števno 20 m globoko do talne vode. V tem rovu je od mravelj kar gomazelo. Znanstvenik je odkril tudi vhod v ta rov, in sicer pod nekim mravljiščem. Živali so bile torej »vohale« vode in so po svojih gradbenih pravilih zgradile ogromen predor v zemljo.

(Dalje sledi)

naših prosvetnih organizacijah. Sin Dori je predsednik FO in hčerka Minka je načelnica DK na Vranskem. Z velikim veseljem pa je rajni pričakoval tistega trenutka, ko bo njegov sin Karel, ki je zdaj bogoslovec tretjega letnika v Mariboru, stopil kot duhovnik pred Gospodov oltar. Toda božja volja je sklenila drugače. In tako bosta oba, oče in mati, pri Bogu prosila za sina-novomašnika. Rajnemu španovemu ataju, ki je potrepežljivo prenašal svojo dolgo bolezen in ji končno podlegel v 70. letu starosti, naj bo dobri Bog bogat plačnik za njegova dobra dela! — Žalujemo ostalim izrekamo sožalje!

Splošno in ugleden gospodar umrl v Kapehah. Žalostno in otožno so zapeeli kapelski zvonovi in naznanili žalostno vest, da je dne 3. marca umrl Jože Krulc iz Rakovca po šesttedenski mučni bolezni v starosti 42 let. Pokojni je bil skrben

gospodar, veren katoličan in zaveden Slovenec. Kako je bil priljubljen med občani, je pokazal njegov pogreb. Bil je tudi poveljnik in ustanovni član gasilske čete v Rakovcu. Na zadnji poti mu je igrala žalna koračnica gasilska godba s Kapel. Pogreba so se udeležili tudi gasilci iz Brežic z zastavo in župni načelnik Zorko, gasilska četa Veliki Obrež z zastavo, gasilska četa Kapele in Loče. Pri odprtem grobu se je od rajnega poslovil predsednik domače čete g. Franc Radanovič, ki je orisal pokojnikovo zasluženo delo pri domači gasilski četi tako ganljivo in v srce segajoče, da ni ostalo nobeno oko suho. Pokojni zapuščal žalujočo ženo in štiri nepreskrbjene otroke. Spoštovanemu in vernemu možu želimo rajsko veselje! — Preostaliim domačim in sorodnikom pa naše sožalje!

amešili bogočastne stvari, njih početje obsojamo in upamo, da bodo od pristojne strani dobili primerno »nagrado«.

Lipovec. Z odlokom prosvetnega ministra sta bila po uradni potrebi od nas v širigovo premeščena učitelja g. Franc in gospa Frančiška Gumilar. G. Gumilar je pri nas služboval mnogo let ter je marsikaj koristnega storil za naše ljudi. Bil je tudi večletni predsednik prekmurskega muzejskega društva. Na novem službenem mestu se naj dobro počutita!

Trnje. V zadnjem času se je pri nas pojavila nevarna živalska bolezen — svinjska kuga, ki je pobrila že nekaj svinj. Merodajni činitelji se zelo trudijo, da bi to nevarnost zajezili in s tem obvarovali narodno blago.

Širom Slovenske Krajine. Pred dnevi so na predlog prosvetnega ministra napredovali v višjo skupino naslednji učitelji in učiteljice: Ivan Horvat v Mali Polani, Marija Pupis v Nedelici, Antonija Terpin v Dol. Lendavi, Hermina Babnik v Lipovcih, Vili Beloglavec v Gor. Lendavi, Feliks Gregl v Srednji Bistrici ter Viktor Stanjkov v Gederovcih. V Črensovce sta premeščena iz Dovjega pri Mojstrani učitelja Serajnik Jožef in Angela. — Zadnji pojav severnega sija na vedrem nebu si nekateri zelo čudno razlagajo. Govorijo namreč, da to nič dobrega ne pomeni, ker je to svarilo božje za hude dneve, ki se nam obetajo.

Bogojina. Nedavno je naš FO priredil za vse svoje članstvo obvezne tridnevne duhovne vaje, katerih se je poleg vseh domačih fantov udeleževalo tudi precejšnje število moške mladine iz okoliških vasi. Duhovne vaje so potekle v najlepši zbranosti naše mladine, kajti ganjivi nagovori in besede voditelja g. M. Fršo so našle pot do mladih src ter vplivale na duše prisotne mladine kakor blagodejen dež na suho, žejno zemljo. Posebno ob tej priliki se je lepo pokazalo, koliko naša mladina da na dobro, prepričevalno besedo. Treba ji je dati le dobrega vodnika in vse bi bilo dobro. A na žalost ravno to je tisto, kar ji je doslej tako primanjkovalo.

Slovenjebistriški okrai

Spodnja Poljskava-Pragersko. Kjer imate ob nedeljah, praznikih in delavnikih legijo močnih borcev, ki postrežljivo tekmujejo ter zaporedoma radi pomagajo organizistu z roko ali nogo pri mehu, tam se še ni nikomur o težavah, zadregah in nepriljubljenosti sanjalo, kakršne smo imeli mi. Ne za Bog plačaj in ne za dengrno ali drugačno plačilo nismo večkrat mogli dobiti mehača. Brezposelni se v poletnem času kaj radi in kakor po tajnem dogovoru ognejo naši vasi, kjer je obilno dela in premalo delavcev, ker vse le drvi v mesto v raznovrstne potrebne in nepotrebne službe. Če smo močnega popotnika povabili na pomožno delo k mehu, je hitro iztuhel odgovor: »Bi že, a naduha me kuha.« Nikomur nismo pokazali meha. Ako bi ga povabiljenec zagledal, bi se ga prestrašil kot kmet pogubonosne toče. Kakšen je bil naš meh? Bil je kot ogromna predpotopna žival, obložena z grmado kamenja, ki je pihala in sopihala ter tudi močnega organista večkrat kar prestrašila s svojo neenakomerno sapo. Dobri farani so se kar bali, da bo nam ta zmaj kmalu pokvaril dobro in

Dopisi

Mursko polje

Sv. Križ pri Ljutomeru. Dne 9. marca je bila lepo obiskana letna skupščina Kmetijske nabavne in prodajne zadruge Sv. Križ pri Ljutomeru. Zadruga šteje nad 200 članov, kateri jamčijo z desetkratnimi deleži. Za načelnika je bil izvoljen g. banski svetnik Alojz Štuhec, tajnik je g. Anton Štuhec, blagajnik g. Josip Štrekl, poslovodja g. Franc Magdič. Posebno je poudariti, da je za knjigovodjo določen mlad kmečki sin Alojz Pušenjak, kateri bo skrbno zapisoval in knjižil poslovanje zadruge, tako da ima od danes naprej vsak član vpogled v knjige. Uradne ure bodo dnevno od 8 do 12, da lahko člani dnevno dobijo potrebna pojasnila cen poljskih pridelkov, umetnih gnojil itd. Nadalje ima g. Pušenjak nalogo, da pridobiva članstvo, da vzgaja posebno mladje v zadrugi. Sklenilo se je, da se ponovno odpre prodaja špecerijskega blaga, in to v večjem obsegu. Zadruga razpolaga danes z večjim premoženjem. Iz povedanega se vidi, da je zadruga v minulem poslovnem letu lepo napredovala. Če pa se bodo letos odborniki in članstvo še bolj prično oprijeli zadrugištva, bo pa uspeh še mnogo boljši.

Ptujsko polje

Sv. Vid pri Ptuj. Predpustni čas so malokje tako lepo preživeli kot pri nas. Na pustno nedeljo smo namreč končali sveti misijon. Za nami so tako lepi dnevi, da mora zvedeti tudi svet o njih. Vsa fara se je svetega misijona z veliko vnemo udeleževala. Može niso nič zaostajali za ženskam. Če povemo, da je vsak dan spovedovalo osem do devet spovednikov, in sicer pozno v noč, potem veste, da je bil misijon lep! Naravnost ganljivo je bilo gledati moše in fante, ki so se s toliko resnostjo udeleževali misijonskih pobožnosti in kako vneto so prejeli svete zakramente. Celc pri pozni sv. maši je bilo več sto sv. obhajil, znamenje, koliko so se ljudje žrtvovali. Sveti misijon je bil seveda temeljito pripravljen, saj je g. žup-

nik pred svetim misijonom obiskal vse družine osebno. Vsa fara je goreče molila za dober uspeh svetega misijona. Zato bi pa lahko na prste ene roke preštel tiste, ki se svetega misijona niso udeležili. Največ uspeha so izmislili otroci s svojimi nedolžnimi molitvami. Sklep svetega misijona je bil veličasten. Nad dva tisoč bakel je gorelo pri sklepnih procesiji. Ponovili smo krstno obljubo s takim navdušenjem, da se je cerkev tresla. Med svetim misijonom je bila tudi sprožena misel, da bi začeli pri nas zidati novo farno cerkev, ker ta že dolgo ne odgovarja namenu v tako veliki fari. Bog daj, da bi se farani oklenili te misli! V ponedeljek so misijonarji obiskali podružnico sv. Družine na Selah, kjer so spovedali šolske otroke in starejše ter bolehe ljudi. Ob tej priliki je bil v cerkvi tudi blagoslovljen nov križev pot, ki ga doselej cerkev še ni imela. Ljubko cerkev so ljudje za to slovesnost napolnili do zadnjega kotička. Sveti misijon so vodili frančiškani: p. Odilo, p. Ludovik in p. Silvij. Sveti misijon je zaoral globoke brazde v naše duše. Nasprotovanja pri svetem misijonu ni bilo veliko, razen od par takih ljudi, ki od njih nismo mogli kaj drugega pričakovati. Resnica pač v oči bode. Nekateri peče vest, pa si jo na ta način gladijo, da čez misijon zabavljajo. Saj to je stara pesem...

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pred dnevi je neki posestnik iz Kuzme po tukajšnjih gostilnah popival z nekim »znanim« Sobočanom. Od obilo zaužitega alkohola sta bila oba zelo dobre volje in zaupna. Ko se je naslednjega dne omenjeni posestnik streznil, je ugotovil, da je bilanca-saldo njegovega popivanja z nepoznanim tovarišem primanjkljaj kolesa ter zneska 1500 din.

Dobrovolni. Kakor je za pust običajno, so se tudi pri nas nekateri »podjetneži« našemili v pustne maske. Saj jim ne bi nič rekli, če bi se oblekli čisto primerno. Ker pa so bili oblečeni in duhovniško in redovniško oblačilo ter s tem skrunili in

Pritlikavca s sinom velikonom. V Madridu živi že dalj časa družina pritlikavcev, ki nastopa v nekem cirkusu. Mož je visok 78, žena 76 cm. Narava pa si je dovolila šalo, da je jima dala sina velikana, ki je, čeprav šele 15 let star, že 2 m visok! Sprva nikakor ni kazalo, da se bo tako razvil, toda v svojem 10. letu je začel silovito rasti in bo rasel po mnenju zdravnikov še dalje, saj še davno ni dosegel let, ko se človeška rast konča.

Nov način borbe proti mišim. Žitne trgovine v vseh agrarnih deželah utrpijo vsako leto ogromno škodo zaradi miši, ki požrejo ogromne količine pšenice in drugih žit, nakopičenih po skladiščih. Mnogokje si v borbi proti mišim

Januš Golec:

Hči mariborskega mestnega sodnika

Ljudska povest iz junaške dobe obrambe Maribora pred Turki leta 1532.

Bistrica je bila izropana, vendar ne požgana. Usoda izropanja je zadela tudi Limbuš, od koder je zavila Kunigunda proti Vrhovemu dolu. Kako veselo presenečenje in vzradoščenje ter zadoščenje za toliko v nekaj dneh prestanega gorja, ko ji je povedal že vhod v bajno vinogradno dolinico, da se je Turčin ni dotaknil! Vrhov dol z veliko Wildenrainerjevo viničarijo ni doživel nezaželjenega obiska in je ostal z bogato trgovino vred nepoškodovan.

Kunigunda bi bila najrajši na vozni poti zdrknila na kolena in zahvalo Bogu in nebeški Materi božji za odvrnitev turške šibe božje. S šepetajočo molitvijo je odklenila stanovanjsko hišo. Vse je ostalo na svojem mestu, kakor je bila zapustila pred pobegom v Ruše. Ravno je hotela poklekniti pred razpelo v kotu, ko je njeno spremstvo presunljivo zakričalo na dvorišču. Odložila je zahvalno molitev in odbrzela pogledat, kaj za božjo voljo je moglo doleteti služinčad tako nepričakovano.

Na pragu se ji je nutil grozen prizor...

11

Uskoki so premetavali po tleh kričeče in braneče se ženske, njej se je pa bližal od gospodarskega poslopja vražje spačen obraz, povešenih brk, režečega se obraza in nekako radostnega pogleda. V neznancu s spakodanim licem in v bogati uniformi graničarskega stotnika je spoznala strašnega — Petra Čatoriča!

Iz Kunigundinih prsi je ušel pretresljiv krik, zavrtelo se ji je v glavi, zgrudila se je nezavestna ob pragu očetove viničarije v Vrhovem dolu pri Limbušu...

Kako dolgo je trajala od presenečenega živčnega presunka povzročena omotica, ni vedela. Komaj je odprla na postelji trudne oči, že ji je zopet prebodel srce pogled v vražji obraz bitja, katero ji je bilo najbolj zoprno in katerega se je najbolj bala pod božjim soncem. Pekenšček v kolikor toliko človeški podobi ji je skušal poljubiti roko in jo nežno pobožati po licu. Z vsemi močmi se je dvignila na postelji in jasno ji je postalo, da je po zmagoviti rešitvi iz turških rok zapadla robstvu — uskoka, kateri se je prikradel do nje kot maščevalec. Par trenutkov molččega preudarka in že je bila na nogah, izdrla je bodalo izza pasa laži-graničarja in sunila ozko ostrino v dekliška prsa. Med glasnim uskoškim krikom se je zgrudila v naročje onemu, katerega snubitev je pred nedavnim zavrnila in odbila s pestjo ter pobegom...

Čatoričevo spremstvo je po onečaščenju pobilo Wildenrainerjeve dekle ter pripravilo udobno nosilnico, katero so skrbno pritrdili med dva močna konja.